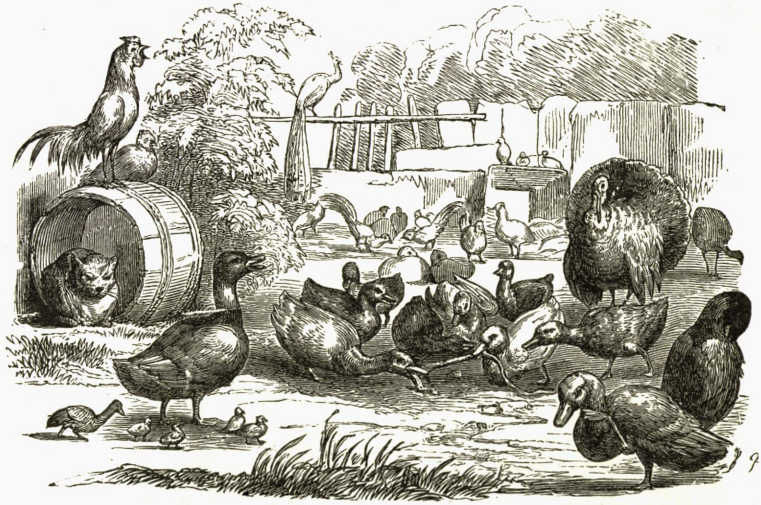

Den grimme Ælling.

DER var saa dejligt ude paa Landet; det var Sommer! Kornet stod gult, Havren grøn, Høet var rejst i Stakke nede i de grønne Enge, og der gik Storken paa sine lange, røde Ben og snakkede Ægyptisk, for det Sprog havde han lært af sin Moder. Rundt om Ager og Eng var der store Skove, og midt i Skovene dybe Søer; jo, der var rigtignok dejligt derude paa Landet! Midt i Solskinnet laa der en gammel Herregaard med dybe Kanaler rundt om, og fra Muren og ned til Vandet vokste store Skræppeblade, der vare saa høje, at smaa Børn kunde staa oprejste under de største; der var lige saa vildsomt derinde som i den tykkeste Skov, og her laa en And paa sin Rede; hun skulde ruge sine smaa Ællinger ud, men nu var hun næsten ked af det, fordi det varede saa længe, og hun sjældent fik Visit; de andre Ænder holdt mere af at svømme om i Kanalerne end at løbe op og sidde under et Skræppeblad for at snadre med hende.

Endelig knagede det ene Æg efter det andet; »pip! pip!« sagde det, alle Æggeblommerne vare blevne levende og stak Hovederne ud.

»Rap! rap!« sagde hun, og saa rappede de sig, alt hvad de kunde, og saa til alle Sider under de grønne Blade, og Moderen lod dem se, saa meget de vilde, for det grønne er godt for Øjnene.

»Hvor dog Verden er stor!« sagde alle Ungerne; thi de havde nu rigtignok ganske anderledes Plads, end da de laa inde i Ægget.

»Tror I, det er hele Verden!« sagde Moderen; »den strækker sig langt paa den anden Side Haven, lige ind i Præstens Mark; men der har jeg aldrig været! — I ere her dog vel alle sammen!« og saa rejste hun sig op: »Nej, jeg har ikke alle! det største Æg ligger der endnu; hvor længe skal det vare! nu er jeg snart ked af det!« og saa lagde hun sig igen.

»Naa, hvorledes gaar det?« sagde en gammel And, som kom for at gøre Visit.

»Det varer saa længe med det ene Æg!« sagde Anden, som laa; »der vil ikke gaa Hul paa det! men nu skal du se de andre! de ere de dejligste Ællinger, jeg har set! de ligne alle sammen deres Fader, det Skarn! han kommer ikke og besøger mig.«

»Lad mig se det Æg, der ikke vil revne!« sagde den gamle. »Du kan tro, at det er et Kalkunæg! Saaledes er jeg ogsaa bleven narret engang, og jeg havde min Sorg og Nød med de Unger, for de ere bange for Vandet, skal jeg sige dig! jeg kunde ikke faa dem ud! jeg rappede og snappede, men det hjalp ikke! — Lad mig se Ægget! jo, det er et Kalkunæg! lad du det ligge og lær de andre Børn at svømme!«

»Jeg vil dog ligge lidt paa det endnu!« sagde Anden; »har jeg nu ligget saa længe, saa kan jeg ligge Dyrehavstiden med!«

»Vær saa god!« sagde den gamle And, og saa gik hun.

Endelig revnede det store Æg. »Pip! pip!« sagde Ungen og væltede ud; han var saa stor og styg. Anden saa paa ham:

»Det er da en forfærdelig stor Ælling den!« sagde hun; »ingen af de andre se saaledes ud! det skulde dog vel aldrig være en Kalkunkylling! naa, det skal vi snart komme efter! I Vandet skal han, om jeg saa selv maa sparke ham ud!«

Næste Dag var det et velsignet, dejligt Vejr; Solen skinnede paa alle de grønne Skræpper. Ællingemoderen med hele sin Familie kom frem nede ved Kanalen. Plask! sprang hun i Vandet. »Rap! rap!« sagde hun, og den ene Ælling plumpede ud efter den anden; Vandet slog dem over Hovedet, men de kom straks op igen og flød saa dejligt; Benene gik af sig selv, og alle vare de ude, selv den stygge, graa Unge svømmede med.

»Nej, det er ingen Kalkun!« sagde hun; »se, hvor dejligt den bruger Benene, hvor rank den holder sig! det er min egen Unge! I Grunden er den dog ganske køn, naar man rigtig ser paa den! rap! rap! — kom nu med mig, saa skal jeg føre jer ind i Verden og præsentere jer i Andegaarden, men hold jer altid nær ved mig, at ingen træder paa jer, og tag jer i Agt for Katten!«

Og saa kom de ind i Andegaarden. Der var en skrækkelig Støj derinde, thi der var to Familier, som sloges om et Aalehoved, og saa fik dog Katten det.

»Se, saaledes gaar det til i Verden!« sagde Ællingemoderen og slikkede sig om Snabelen, for hun vilde ogsaa have Aalehovedet. »Brug nu Benene!« sagde hun, »se, at I kunne rappe jer, og nej med Halsen for den gamle And derhenne; hun er den fornemste af alle dem her! hun er af spansk Blod, derfor er hun svær, og I ser, hun har en rød Klud om Benet! det er noget overordentlig dejligt og den største Udmærkelse, nogen And kan faa, det betyder saa meget, at man ikke vil af med hende, og at hun skal kendes af Dyr og af Mennesker! — Rap jer! — ikke ind til Bens! en velopdragen Ælling sætter Benene vidt fra hinanden ligesom Fader og Moder! se saa! nej nu med Halsen og sig: Rap!«

Og det gjorde de; men de andre Ænder rundt om saa paa dem og sagde ganske højt: »Se saa! nu skal vi have det Slæng til! ligesom vi ikke vare nok alligevel; og fy, hvor den

ene Ælling ser ud! ham ville vi ikke taale!« — og straks fløj der en And hen og bed den i Nakken.

»Lad ham være!« sagde Moderen, »han gør jo ingen noget!«

»Ja, men han er for stor og aparte!« sagde Anden, som bed, »og saa skal han nøfles!«

»Det er kønne Børn, Moder har!« sagde den gamle And med Kluden om Benet, »alle sammen kønne paa den ene nær, den er ikke lykkedes! jeg vilde ønske, hun kunde gøre den om igen!«

»Det gaar ikke, Deres Naade!« sagde Ællingemoderen, »han er ikke køn, men han er et inderlig godt Gemyt og svømmer saa dejligt som nogen af de andre, ja, jeg tør sige lidt til! jeg tænker, han vokser sig køn, eller han med Tiden bliver noget mindre! han har ligget for længe i Ægget, og derfor har han ikke faaet den rette Skikkelse!« og saa pillede hun ham i Nakken og glattede paa Personen. »Han er desuden en Andrik,« sagde hun, »og saa gør det ikke saa meget! jeg tror, han faar gode Kræfter, han slaar sig nok igennem!«

»De andre Ællinger ere nydelige!« sagde den gamle; »lad nu, som I var hjemme, og finder I et Aalehoved, saa kan I bringe mig det!« —

Og saa vare de som hjemme.

Men den stakkels Ælling, som sidst var kommen ud af Ægget og saa saa fæl ud, blev bidt, puffet og gjort Nar af, og det baade af Ænderne og Hønsene. »Han er for stor!« sagde de alle sammen, og den kalkunske Hane, der var født med Sporer og derfor troede, at han var Kejser, pustede sig op som et Fartøj for fulde Sejl, gik lige ind paa ham, og saa pludrede den og blev ganske rød i Hovedet. Den stakkels Ælling vidste hverken, hvor den turde staa eller gaa, den var saa bedrøvet, fordi den saa saa styg ud og var til Spot for hele Andegaarden.

Saaledes gik det den første Dag, og siden blev det værre og værre. Den stakkels Ælling blev jaget af dem alle sammen, selv hans Søskende vare saa onde imod ham, og de sagde altid: »Bare Katten vilde tage dig, du fæle Spektakel!« og

Moderen sagde: »Gid du bare var langt borte!« og Ænderne bed ham, og Hønsene huggede ham, og Pigen, som skulde give Dyrene Æde, sparkede til ham med Foden.

Da løb og fløj han hen over Hegnet; de smaa Fugle i Buskene foer forskrækkede i Vejret. »Det er, fordi jeg er saa styg!« tænkte Ællingen og lukkede Øjnene, men løb alligevel af Sted; saa kom den ud i den store Mose, hvor Vildænderne boede. Her laa den hele Natten, den var saa træt og sorrigfuld.

Om Morgenen fløj Vildænderne op, og de saa paa den ny Kammerat. »Hvad er du for en?« spurgte de, og Ællingen drejede sig til alle Sider og hilste, saa godt den kunde.

»Du er inderlig styg!« sagde Vildænderne, »men det kan da være os det samme, naar du ikke gifter dig ind i vor Familie!« — Den Stakkel! han tænkte rigtignok ikke paa at gifte sig, turde han bare have Lov at ligge i Sivene og drikke lidt Mosevand.

Der laa han i hele to Dage, saa kom der to Vildgæs eller rettere Vildgasser, for de vare to Hanner; det var ikke mange Tider, siden de vare komne ud af Ægget, og derfor vare de saa raske paa det.

»Hør, Kammerat!« sagde de, »du er saa styg, at jeg godt kan lide dig! vil du drive med og være Trækfugl? tæt herved i en anden Mose er der nogle søde, velsignede Vildgæs, alle sammen Frøkener, der kunne sige: Rap! Du er i Stand til at gøre din Lykke, saa styg er du!« — —

»Pif! paf!« lød i det samme ovenover, og begge Vildgasserne faldt døde ned i Sivene, og Vandet blev blodrødt; »pif! paf!« lød det igen, og hele Skarer af Vildgæs fløj op af Sivene, og saa knaldede det igen. Der var stor Jagt; Jægerne laa rundt om Mosen, ja, nogle sad oppe i Trægrenene, der strakte sig langt ud over Sivene; den blaa Røg gik ligesom Skyer ind imellem de mørke Træer og hang langt hen over Vandet, i Mudderet kom Jagthundene, klask, klask! Siv og Rør svajede til alle Sider; det var en Forskrækkelse for den stakkels Ælling, den drejede Hovedet om for at faa det under Vingen, og lige i det samme stod tæt ved den en frygtelig

stor Hund, Tungen hang ham langt ud af Halsen, og Øjnene skinnede gruelig fælt; han satte sit Gab lige ned imod Ællingen, viste de skarpe Tænder — — og plask! gik han igen uden at tage den.

»O Gud ske Lov!« sukkede Ællingen, »jeg er saa styg, at selv Hunden ikke gider bide mig!«

Og saa laa den ganske stille, mens Haglene susede i Sivene, og det knaldede Skud paa Skud.

Først langt ud paa Dagen blev der stille, men den stakkels Unge turde endnu ikke rejse sig, den ventede flere Timer endnu, før den saa sig om, og saa skyndte den sig af Sted fra Mosen, alt hvad den kunde; den løb over Mark og Eng, det var en Blæst, saa at den havde haardt ved at komme af Sted.

Mod Aften naaede den et fattigt lille Bondehus; det var saa elendigt, at det ikke selv vidste, til hvad Side det vilde falde, og saa blev det staaende. Blæsten susede saaledes om Ællingen, at han maatte sætte sig paa Halen for at holde imod; og det blev værre og værre; da mærkede han, at Døren var gaaet af det ene Hængsel og hang saa skævt, at han igennem Sprækken kunde smutte ind i Stuen, og det gjorde han.

Her boede en gammel Kone med sin Kat og sin Høne; og Katten, som hun kaldte Sønneke, kunde skyde Ryg og spinde, han gnistrede endogsaa, men saa maatte man stryge ham mod Haarene; Hønen havde ganske smaa, lave Ben, og derfor kaldtes den Kykkelilavben; den lagde godt Æg, og Konen holdt af den som af sit eget Barn.

Om Morgenen mærkede man straks den fremmede Ælling, og Katten begyndte at spinde og Hønen at klukke.

»Hvad for noget!« sagde Konen og saa rundt omkring, men hun saa ikke godt, og saa troede hun, at Ællingen var en fed And, der havde forvildet sig. »Det var jo en rar Fangst!« sagde hun, »nu kan jeg faa Andeæg, er den bare ikke en Andrik! det maa vi prøve!«

Og saa blev Ællingen antagen paa Prøve i tre Uger, men der kom ingen Æg. Og Katten var Herre i Huset, og Hønen var Madamme, og altid sagde de: »Vi og Verden!« for de

troede, at de vare Halvparten, og det den allerbedste Del. Ællingen syntes, at man kunde ogsaa have en anden Mening, men det taalte Hønen ikke.

»Kan du lægge Æg?« spurgte hun.

»Nej!«

»Ja, vil du saa holde din Mund!«

Og Katten sagde: »Kan du skyde Ryg, spinde og gnistre?«

»Nej!«

»Ja, saa skal du ikke have Mening, naar fornuftige Folk tale!«

Og Ællingen sad i Krogen og var i daarligt Humør; da kom den til at tænke paa den friske Luft og Solskinnet; den fik saadan en forunderlig Lyst til at flyde paa Vandet, til sidst kunde den ikke lade være, den maatte sige det til Hønen.

»Hvad gaar der af dig?« spurgte hun. »Du har ingen Ting at bestille, derfor komme de Nykker over dig! Læg Æg eller spind, saa gaa de over!«

»Men det er saa dejligt at flyde paa Vandet!« sagde Ællingen, »saa dejligt at faa det over Hovedet og dukke ned paa Bunden!«

»Ja, det er nok en stor Fornøjelse!« sagde Hønen, »du er nok bleven gal! Spørg Katten ad, han er den klogeste, jeg kender, om han holder af at flyde paa Vandet eller dykke ned! jeg vil ikke tale om mig. — Spørg selv vort Herskab, den gamle Kone, klogere end hun er der ingen i Verden! tror du, hun har Lyst til at flyde og faa Vand over Hovedet?«

»I forstaa mig ikke!« sagde Ællingen.

»Ja, forstaa vi dig ikke, hvem skulde saa forstaa dig! Du vil dog vel aldrig være klogere end Katten og Konen, for ikke at nævne mig! Skab dig ikke, Barn! og tak du din Skaber for alt det gode, man har gjort for dig! Er du ikke kommen i en varm Stue og har en Omgang, du kan lære noget af, men du er et Vrøvl, og det er ikke morsomt at omgaas dig! mig kan du tro! jeg mener dig det godt, jeg siger dig Ubehageligheder, og derpaa skal man kende sine sande Venner! se nu bare til, at du lægger Æg og lærer at spinde eller gnistre!«

»Jeg tror, jeg vil gaa ud i den vide Verden!« sagde Ællingen.

»Ja, gør du det!« sagde Hønen.

Og saa gik Ællingen; den flød paa Vandet, den dykkede ned, men af alle Dyr var den overset for sin Grimhed.

Nu faldt Efteraaret paa, Bladene i Skoven bleve gule og brune, Blæsten tog fat i dem, saa de dansede omkring, og oppe i Luften saa der koldt ud; Skyerne hang tunge med Hagel og Snefnug, og paa Gærdet stod Ravnen og skreg »av! av!« af bare Kulde, ja, man kunde ordentlig fryse, naar

man tænkte derpaa; den stakkels Ælling havde det rigtignok ikke godt.

En Aften, Solen gik saa velsignet ned, kom der en hel Flok dejlige, store Fugle ud af Buskene, Ællingen havde aldrig set nogle saa smukke, de vare ganske skinnende hvide med lange, smidige Halse; det var Svaner, de udstødte en ganske forunderlig Lyd, bredte deres prægtige, lange Vinger ud og fløj bort fra de kolde Egne til varmere Lande, til aabne Søer; de steg saa højt, saa højt, at den grimme, lille Ælling blev saa forunderlig til Mode; den drejede sig rundt i Vandet ligesom et Hjul, rakte Halsen højt op i Luften efter dem og udstødte et Skrig saa højt og forunderligt, at den selv blev bange derved. Oh, den kunde ikke glemme de dejlige Fugle, de lykkelige Fugle, og saa snart den ikke længer øjnede dem, dukkede den lige ned til Bunden, og da den kom op igen, var den ligesom ude af sig selv. Den vidste ikke, hvad Fuglene hed, ikke hvor de fløj hen, men dog holdt den af dem, som den aldrig havde holdt af nogen; den misundte dem slet ikke, hvor kunde det falde den ind at ønske sig en saadan Dejlighed, den vilde være glad, naar bare dog Ænderne vilde have taalt den imellem sig; — det stakkels grimme Dyr!

Og Vinteren blev saa kold, saa kold; Ællingen maatte svømme om i Vandet for at holde det fra at fryse rent til; men hver Nat blev Hullet, hvori den svømmede, smallere og smallere; det frøs, saa det knagede i Isskorpen; Ællingen maatte altid bruge Benene, at Vandet ikke skulde lukkes; til sidst blev den mat, laa ganske stille og frøs saa fast i Isen.

Tidlig om Morgenen kom en Bondemand, han saa den, gik ud og slog med sin Træsko Isen i Stykker og bar den saa hjem til sin Kone. Der blev den livet op.

Børnene vilde lege med den, men Ællingen troede, at de vilde gøre den Fortræd, og foer i Forskrækkelse lige op i Mælkefadet, saa at Mælken skvulpede ud i Stuen; Konen skreg og slog Hænderne i Vejret, og da fløj den i Truget, hvor Smørret var, og saa ned i Meltønden og op igen; naa, hvor den kom til at se ud! Konen skreg og slog efter den med Ildklemmen, og Børnene løb hverandre over Ende for at

fange Ællingen, og de lo, og de skreg; — godt var det, at Døren stod aaben, ud foer den imellem Buskene i den nysfaldne Sne — der laa den ligesom i Dvale.

Men det vilde blive alt for bedrøveligt at fortælle al den Nød og Elendighed, den maatte prøve i den haarde Vinter — — den laa i Mosen mellem Rørene, da Solen igen begyndte at skinne varmt; Lærkerne sang — det var dejligt Foraar.

Da løftede den paa een Gang sine Vinger, de bruste stærkere end før og bar den kraftigt af Sted; og før den ret vidste det, var den i en stor Have, hvor Æbletræerne stod i Blomster, hvor Syrenerne duftede og hang paa de lange, grønne Grene lige ned imod de bugtede Kanaler. Oh, her var saa dejligt, saa foraarsfriskt! og lige foran, ud af Tykningen, kom tre dejlige, hvide Svaner; de bruste med Fjerene og flød saa let paa Vandet. Ællingen kendte de prægtige Dyr og blev betagen af en forunderlig Sørgmodighed.

»Jeg vil flyve hen til dem, de kongelige Fugle! og de vil hugge mig ihjel, fordi jeg, der er saa styg, tør nærme mig dem; men det er det samme! bedre at dræbes af dem end at nappes af Ænderne, hugges af Hønsene, sparkes af Pigen, der passer Hønsegaarden, og lide ondt om Vinteren!« og den fløj ud i Vandet og svømmede hen imod de prægtige Svaner, disse saa den og skød med brusende Fjer hen imod den. »Dræb mig kun!« sagde det stakkels Dyr og bøjede sit Hoved ned mod Vandfladen og ventede Døden, — men hvad saa den i det klare Vand? Den saa under sig sit eget Billed, men den var ikke længer en kluntet, sortgaa Fugl, styg og fæl, den var selv en Svane.

Det gør ikke noget at være født i Andegaarden, naar man kun har ligget i et Svaneæg!

Den følte sig ordentlig glad over al den Nød og Genvordighed, den havde prøvet; nu skønnede den just paa sin Lykke, paa al den Dejlighed, der hilsede den. — Og de store Svaner svømmede rundt omkring den og strøg den med Næbbet.

I Haven kom der nogle smaa Børn, de kastede Brød og Korn ud i Vandet, og den mindste raabte:

»Der er en ny!« og de andre Børn jublede med: »Ja, der er kommen en ny!« og de klappede i Hænderne og dansede rundt, løb efter Fader og Moder, og der blev kastet Brød og Kager i Vandet, og alle sagde de: »Den ny er den smukkeste! saa ung og saa dejlig!« og de gamle Svaner nejede for den.

Da følte den sig ganske undselig og stak Hovedet om bag Vingerne, den vidste ikke selv hvad; den var alt for lykkelig, men slet ikke stolt, thi et godt Hjerte bliver aldrig stolt, den tænkte paa, hvor den havde været forfulgt og forhaanet, og hørte nu alle sige, at den var den dejligste af alle dejlige Fugle. Og Syrenerne bøjede sig med Grenene lige ned i Vandet til den, og Solen skinnede saa varmt og saa godt, da bruste dens Fjer, den slanke Hals hævede sig, og af Hjertet jublede den: »Saa megen Lykke drømte jeg ikke om, da jeg var den grimme Ælling!«

